

“Les relacions de l'Iran i Síria amb el Líban no poden ser de dominant a dominat”

L'oposició pro-siriana del Líban, liderada per Hezbollah, va començar, a final del 2006, una campanya de manifestacions que, afegides després a la retirada del parlament quan calia votar un nou president del país, van paraitzar completament l'activitat política. L'any passat, després d'una demostració de força de Hezbollah al centre de Beirut, la majoria parlamentària i l'oposició van arribar a un acord per a nomenar un nou president, cosa que ha permès el funcionament de les institucions. Antoine Haddad (Ain Dara, Líban, 1954), que és també el secretari del comitè executiu del Moviment de Renovació Democràtica, un dels partits que formen l'Aliança 14 de març, va visitar Barcelona fa poc per participar en una taula rodona, organitzada per l'Institut Europeu de la Mediterrània, en què es va analitzar la situació que viu el Líban.

—Senyor Haddad, ara fa deu mesos que el general Michel Suleiman va arribar a la presidència del Líban. L'estabilitat institucional ha arribat, finalment, al vostre país?

—La situació que es va viure al Líban l'any passat no era normal. El centre de Beirut era ocupat pels manifestants de Hezbollah. Les institucions polítiques estaven bloquejades; el parlament havia estat tancat per decisió del seu president, que era membre de l'oposició, i la presidència del país era vacant a causa d'aquest tancament. Hezbollah va ocupar a la força el centre de la capital. D'això se'n pot dir cop d'estat. Si mirem la situació en aquest moment, amb la majoria parlamentària i l'oposició formant part del mateix govern, encara que no funcioni perfectament i hi hagi dificultat per prendre decisions, almenys hi ha un marc per

Antoine Haddad és un dels vuit membres que componen el secretariat general de l'Aliança 14 de març, la coalició que té majoria al parlament i al govern del Líban. Haddad considera que el tribunal especial que s'acaba de formar a l'Haia per tal de jutjar l'assassinat del primer ministre Rafik Hariri serà un factor d'estabilitat per al seu país.

a governar el país. Els afers estratègics són discutits en una taula de diàleg nacional, encapçalada pel nou president. A més, hi ha l'acord de convocar eleccions parlamentàries el mes de juny vinent. Per tot plegat, el panorama és molt més estable que no pas el que teníem l'any passat.

—Com va viure vós, personalment, aquesta situació de bloqueig per part de Hezbollah?

—No ho vaig viure personalment perquè jo era en un altre lloc de Beirut. Però políticament va ser un esdeveniment greu, perquè per primera vegada Hezbollah va utilitzar la força de les armes per assolir els seus objectius polítics interns. Fins aleshores només

les havia usades per combatre Israel. Va ser un bloqueig important que va fer veure a tothom la necessitat que hi havia d'arribar a un acord.

—L'acord de Doha va permetre de restablir l'activitat política al Líban i va significar el compromís de Hezbollah de no utilitzar més les armes per obtenir rèdits polítics. Aquest compromís és respectat actualment?

—El més important que es va aconseguir a Doha va ser el compromís de l'oposició, però també de tota la resta de partits. La nostra aliança és una aliança de partits polítics i del moviment civil que creu que la política s'ha de portar a terme amb mitjans pacífics i democràtics. La importància de Doha està en el fet que per primera vegada Hezbollah, que és la columna vertebral de l'oposició, es va comprometre a no fer servir les armes. Però fou una mera declaració de principis. És molt important que aquest compromís es consolidi i s'institucionalitzi amb mesures concretes i reals. Formalment, Hezbollah no ha reconegut aquesta situació. Ells diuen que només fan servir les armes per combatre Israel. Cal tenir en compte que hi ha regions del Líban controlades per Hezbollah on l'estat no té cap autoritat. Hezbollah comparteix la sobirania amb l'estat, i això és una anomalia constitucional.

—Michel Suleiman va succeir a un altre general, Emile Lahoud. Cal que la presidència del Líban sempre sigui a les mans d'un militar?

—Hi ha una gran diferència entre tots dos. Lahoud és un exemple de polític que no passava comptes amb el poble libanès, sinó amb Síria. Lahoud va ser escollit durant el període d'hegemonia siriana i només obeïa les ordres que li arribaven de Damasc. En canvi, el president Suleiman és un home molt lligat a la tradició democràtica i es comporta amb una independència política manifesta.

—A més, una llei no escrita fa que el president libanès hagi de ser un cristià maronita. Això no suscita desconfiances entre les altres confessions, sobretot dels musulmans?

—Es tracta d'una regla no escrita, però que és respectada perquè forma part d'un acord que està per sobre de la Constitució. És una fórmula de

poder compartit que es va adoptar els anys 40, segons la qual el president del Líban ha de ser un cristià maronita, el primer ministre un musulmà sunnita i el president del parlament un musulmà xiïta. Tothom hi està d'acord, en això. Però passa que avui dia hi ha gent que diu que al Líban caldria una constitució laica. Ara bé, això requeriria un consens que encara no tenim. En opinió meua, l'estabilitat definitiva al Líban demana una evolució cap a un estat no confessional.

—**La setmana passada el tribunal especial de les Nacions Unides a l'Haia, va començar a treballar per jutjar els responsables de l'assassinat del primer ministre libanès Rafik Hariri, ara fa quatre anys. Que n'espereu, d'aquest tribunal?**

—La formació d'aquest tribunal és molt important per als libanesos, no pas per a venjar l'assassinat de Hariri, sinó per a consolidar el prestigi de la justícia. Fins ara al Líban la gent teina la convicció que els crims polítics no eren castigats. Hariri era un primer ministre molt popular i respectat in-

ternacionalment. Quan va decidir de comportar-se de forma independent i oposar-se a les indicacions que li arribaven de l'estranger va ser mort per una explosió de dues tones de TNT. Fou un crim polític que tenia l'objectiu d'aterrorir qualsevol iniciativa d'independència i de llibertat política. Aquest assassinat va donar lloc a la Revolució del Cedre, que va acabar amb la sortida de les tropes sirianes del Líban, quan un milió i mig de persones, la meitat de la població libanesa, sortí al carrer a manifestar-se per reclamar justícia. Mai no s'havia vist una cosa com aquella al Líban. Per això aquest tribunal especial de les Nacions Unides respon la demanda d'aquesta població

“Hi ha zones del Líban controlades per Hezbol·là on l'estat no té cap autoritat”

i serà un factor estabilitzador de la vida política molt important.

—**Per signar l'acord de Doha, l'oposició, que recela de qualsevol judici per la mort de Hariri, reclamava el dret de vet en algunes decisions. Aquest vet ha perjudicat la persecució dels assassins?**

—El tribunal ha estat establert per una resolució del consell de seguretat de les Nacions Unides. Això vol dir que ha sortit del context libanès. Des del Líban poca cosa es pot fer per controlar aquest tribunal. L'oposició ja no el pot blocar. Ara, però, l'oposició ha entès que la formació d'aquest tribunal donarà estabilitat al govern.

—**N'esteu convençut, que Síria és responsable de la mort de Hariri?**

—Personalment no m'hi vull pronunciar, perquè jo no sóc jutge i això ho ha de determinar el tribunal. Ara bé, sí que puc dir que entre el poble libanès hi ha la convicció que Síria ha tingut una gran responsabilitat en la mort de Hariri.

—**Aquesta setmana, el 14 de març, fa quatre anys de la Revolució del**

Cedre, en la qual es va reclamar el final de la presència de Síria al Líban. El règim siríà continua interferint en els afers libanesos?

—Després de la Revolució del Cedre, al Líban hi ha una majoria parlamentària que és independentista respecte a Síria. La influència de Síria ha disminuït, sobretot quant a decisions polítiques. Ara, tant el parlament com el govern gaudeixen de total sobirania. La influència de Síria és en uns altres nivells, com per exemple en la seguretat fronterera, perquè el Líban comparteix tres quartes parts de les fronteres amb Síria. Nosaltres volem establir noves relacions amb Síria basant-nos en el respecte mutu, sobretot perquè hi ha un gran potencial pel que fa a les relacions econòmiques. I

“L'estabilitat definitiva al Líban demana una evolució cap a un estat no confessional”

també cal pensar que tenim una cultura i una història comunes. Busquem la millor relació possible, però cal que Síria i el Líban resolguin unes quantes qüestions. La primera és la situació dels libanesos que hi ha empresonats a Síria. La segona, la delimitació de la frontera, sobretot a la zona anomenada les Granges de Sheeva. Si Síria aporta la documentació necessària per a aclarir la delimitació de la frontera, això permetria la retirada dels soldats israelians que encara ocupen aquesta zona. En tercer lloc, cal desmantellar les bases aparentment palestines que hi ha al Líban i que, en realitat, són organitzacions que treballen a les ordres de Síria. Això seria molt positiu en la lluita contra el terrorisme. Finalment, cal revisar els acords de cooperació signats durant el període de dominació siriana. Síria va fer signar al Líban tot un seguit d'acords desfavorables. El president Suleiman, a diferència del seu predecessor, ha demanat la revisió d'aquestes quatre qüestions.

—Al Líban també hi pesa la influència de l'Iran. Diuen que des de Teheran s'envien armes a Hezbol·là. És cert?

—Hezbol·là té relacions estratègiques i orgàniques amb l'Iran, cosa

que inclou l'ajut massiu en el terreny financer i militar. Cap de les dues parts no ho nega. Nosaltres no som contraris a les relacions entre el Líban i l'Iran, però han de ser unes relacions d'estat a estat, no entre un estat i un partit polític determinat. L'Iran és un veí amb el qual compartim valors culturals, però, igual com amb Síria, volem que les relacions siguin equilibrades i no de dominant a dominat. Ni l'Iran ni Síria no poden utilitzar el Líban com un factor de pressió en benefici dels seus interessos.

—Durant els dies que va durar la campanya militar d'Israel a la franja de Gaza, milicians de Hezbol·là van llançar coets sobre territori israelià des del sud del Líban. Vau tenir por que això desembocqués en una altra invasió del Líban per part de les forces israelianes, com a l'estiu del 2006?

—La principal por dels libanesos durant l'atac d'Israel a Gaza era que el conflicte s'estengués al Líban. Cada vegada que es llançava un coet des del sud del Líban contra Israel els pobles de la zona quedaven buits, perquè la població temia una resposta israeliana. Evitar un nou atac d'Israel és un objectiu prioritari al Líban, perquè encara no ens hem acabat de guarir del mal que ens va causar la darrera guerra. La classe política israeliana és agressiva i no dubta a emprar qualsevol mitjà. Tant Israel com Hamàs s'han atribuït la victòria, però el gran perdedor ha estat el poble palestí, amb més d'un miler de civils morts. No desitgem que aquest drama es reproduïxi al Líban.

—Però què ha de fer Israel per evitar que li llancin coets, tant des de Gaza com des del sud del Líban?

—Israel ha de buscar una solució política i no pas militar. El motiu del drama de Gaza és que Israel s'entesta a negar als palestins els mínims als quals tenen dret. Dir que no hi ha un interlocutor vàlid és un pretext. L'Autoritat Nacional Palestina ha facilitat l'acord, però hi ha hagut un rebuig total per part d'Israel. Si no hi ha un canvi d'actitud del poble israelià i un compromís real amb la causa de la pau, la tragèdia palestina continuarà i el conflicte de l'Orient Mitjà no s'aturarà.

Xevi Camprubi